

VEDA HUTBESİ

VEDA HUTBESİ
İSLÂM'DA
İLK İNSAN HAKLARI
BELGESİ

خطبة النبي صلى الله عليه وسلم في
حجّة الوداع

ALLAH'A HAMD OLSUN

<p>Hamd, yüce Allah'a mahsustur. Ona hamd eder¹, ondan af diler ve ona tevbe ederiz.</p>	<p>الْحَمْدُ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ، وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَنَتُوبُ إِلَيْهِ،</p>
<p>Nefislerimizin fenalıklarından ve kötü amellerimizden ona sığınırız. "Allah'ın hidâyet ettiğini, kimse doğru yoldan çıkaramaz²." "Allah'ın şaşırttığını da kimse, doğru yola getiremez³."</p>	<p>وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ</p>
<p>Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur. O, birdir, onun eşi ve benzeri yoktur. Yine şehâdet ederim ki, Muhammed, onun kulu ve Resûlüdür.</p>	<p>وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ</p>
<p>Ey Allah'ın kulları, size (haram kılınanlardan uzaklaşarak) Allah'tan korkmanızı, vasiyet ediyorum.</p>	<p>أَوْصِيَكُمْ عِبَادَ اللَّهِ بِتَقْوَى اللَّهِ،</p>
<p>O'na (emir ve yasaklarına riâyetle) tâatte bulunmanızı tavsiye ediyorum.</p>	<p>وَأَحْتُكُمُ عَلَى طَاعَتِهِ،</p>

(Yüce Allah'tan) hayır (ve iyilikler yolunu açmasını) talep ediyorum⁴.

1) Ikdü'l-Ferîd, K. el-Vâsita bölümü; 2) Zümer,37; 3) Rûm,29; 4) Ikdü'l-Ferîd, aynı yer.

وَأَسْتَفْتِحُ بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ.

BELKİ BURADA BULUŞAMAYACAĞIZ

<p>Ey İnsanlar!</p> <p>Dikkat ediniz! Belki bu seneden sonra belki sizinle burada bir daha hiç buluşamayacağım.</p>	<p>أَيُّهَا النَّاسُ!</p> <p>أَلَا لَعَلَّكُمْ لَا تَرُونِي بَعْدَ عَامِكُمْ هَذَا</p>
<p>Dikkat ediniz! Belki bu seneden sonra sizinle burada bir daha hiç buluşamayacağım.</p>	<p>أَلَا لَعَلَّكُمْ لَا تَرُونِي بَعْدَ عَامِكُمْ هَذَا</p>
<p>Dikkat ediniz! Belki bu seneden sonra sizinle burada bir daha hiç buluşamayacağım¹</p>	<p>أَلَا لَعَلَّكُمْ لَا تَرُونِي بَعْدَ عَامِكُمْ هَذَا</p>
<p>Sözlerimi iyi dinleyip ezberleyen kişiye, Allah rahmet eylesin. Belki <i>ulaştırılan</i> kişi, dinleyenden daha anlayışlı olabilir².</p> <p>1) Ahmed, Müsned, M. Ensâr [21230]; Dârimî, Mukaddime, 24 [233]. 2) Dârimî, Mukaddime, aynı yer.</p>	<p>فَرَحِمَ اللَّهُ مَنْ سَمِعَ مَقَالَتِي الْيَوْمَ فَوَعَاهَا ، فَرَبَّ حَامِلِ فِقْهِ وَلَا فِقْهَ لَهُ ، وَلَرَبِّ حَامِلِ فِقْهِ إِلَى مَنْ هُوَ أَفْقَهُ مِنْهُ.</p>

CENNET'E GİRME ŞARTLARI

<p>Ey İnsanlar!</p> <p>Rabbinize kulluk (ibadet) ediniz. Beş vakit namazınızı kılınız.</p>	<p>أَيُّهَا النَّاسُ!</p> <p>أَعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَصَلُّوا خَمْسَكُمْ</p>
<p>Ramazan ayında orucunuzu tutunuz. Beytullah (Kâ'be)'ı hacc ediniz.</p>	<p>وَصُومُوا شَهْرَكُمْ</p>
<p>Gönül hoşluğu ile mallarınızın zekâtını veriniz.</p>	<p>وَأُدُّوا زَكَاةَ أَمْوَالِكُمْ طَيِّبَةً بِهَا أَنْفُسُكُمْ</p>
<p>Âmirlerinize itaat ediniz.</p> <p>Ki, Rabbinizin Cennetine girebilesiniz¹.</p> <p>1) Ahmed, Müsned, M. Ensâr [21140].</p>	<p>وَأَطِيعُوا ذَا أَمْرِكُمْ تَدْخُلُوا جَنَّةَ رَبِّكُمْ</p>

SİZE SORULARIM OLACAK

<p>Ey İnsanlar!</p> <p>Bu hangi gündür?</p> <p>Bu beldeniz hangi beldedir?</p>	<p>أَيُّهَا النَّاسُ!</p> <p>أَيُّ يَوْمٍ هَذَا - قَالُوا هَذَا يَوْمٌ حَرَامٌ قَالَ أَيُّ بَلَدٍ هَذَا - قَالُوا بَلَدٌ حَرَامٌ قَالَ -</p>
<p>Bu ayınız hangi aydır (biliyor musunuz)?</p>	<p>فَأَيُّ شَهْرٍ هَذَا - قَالُوا شَهْرٌ حَرَامٌ قَالَ -</p>
<p>Mallarınız, kanlarınız ve ırzlarınız birbirinize haram olduğu gibi,</p> <p>Gününüz, haram ve dokunulmaz bir gündür.</p>	<p>إِنَّ أَمْوَالَكُمْ وَدِمَاءَكُمْ وَأَعْرَاضَكُمْ عَلَيْكُمْ حَرَامٌ كَحُرْمَةِ يَوْمِكُمْ هَذَا</p>
<p>Beldeniz (Mekke), haram ve mübarek bir beldedir. Ayınız, haram ve dokunulmaz bir aydır.</p>	<p>فِي بَلَدِكُمْ هَذَا فِي شَهْرِكُمْ هَذَا</p>

<p>Dikkat edin! (Parmağını semaya kaldırarak,) Allah'ım! Tebliğ ettim mi¹? (Üç kere)</p> <p>1) Ahmed, Mûsned, M. Beni Hâşim [1932].</p>	<p>ثُمَّ أَعَادَهَا مِرَارًا ثُمَّ رَفَعَ رَأْسَهُ إِلَى السَّمَاءِ فَقَالَ اللَّهُمَّ هَلْ بَلَغْتُ مِرَارًا</p>
---	---

NASİHATİMİ TUTUNUZ

<p>Ey İnsanlar!</p> <p>Biliniz ki, (Ahirette) ben, önceden gelip Havuz başında sizi bekleyeceğim. Başka ümmetlere karşı sizin çokluğunuzla övüneceğim. Sakın çok günah işleyip de yüzümü kara çıkarmayınız.</p>	<p>أَيُّهَا النَّاسُ!</p> <p>أَلَا وَإِنِّي فَرَطُكُمْ عَلَى الْحَوْضِ أَنْظُرُكُمْ وَإِنِّي مُكَاثِرٌ بِكُمْ الْأُمَّمَ فَلَا تُسَوِّدُوا وَجْهِي</p>
<p>Benden görmüş, benden işitmiş ve benden sormuş olduğunuz konularda, bana isnat ederek yalan uyduran kimse, cehennemdeki yerine hazırlansın.</p>	<p>أَلَا وَقَدْ رَأَيْتُمُونِي وَسَمِعْتُم مِّنِّي وَسْتَسْأَلُونَ عَنِّي فَمَنْ كَذَبَ عَلَيَّ فَلْيَتَّبِعُوا مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ</p>
<p>Haberiniz olsun ki, ben bazı erkek ve kadınlara şefaate edeceğim. Ancak kurtarmak istediğim halde, bazılarını şefaate etme imkânım olamayacaktır. "Ya Rabbî, onlar da benim arkadaşlarımdır/ümmeumdür." diyeceğim. Fakat yüce Allah bana "Senden sonra onların neler yaptığını sen bilmezsin." buyuracaktır¹.</p>	<p>أَلَا وَإِنِّي مُسْتَنْقِذٌ رِجَالًا أَوْ إِنَاثًا وَمُسْتَنْقِذٌ مِّنِّي آخِرُونَ فَأَقُولُ يَا رَبِّ أَصْحَابِي فَيَقَالُ (مِنَ اللَّهِ) إِنَّكَ لَا تَدْرِي مَا أَحَدَثُوا بَعْدَكَ</p>
<p>Kimin yanında bir emanet varsa, hemen onu sahibine versin.</p>	<p>وَمَنْ كَانَتْ عِنْدَهُ أَمَانَةٌ فَلْيُؤَدِّهَا إِلَى مَنْ اتَّيَمَّنَهُ عَلَيْهَا وَبَسَطَ يَدَيْهِ فَقَالَ</p>

<p>Dikkat edin, tebliğ ettim mi, tebliğ ettim mi, tebliğ ettim mi²?</p>	<p>أَلَا هَلْ بَلَّغْتُ أَلَا هَلْ بَلَّغْتُ أَلَا هَلْ بَلَّغْتُ</p>
<p>İyi biliniz ki, üç şey, Müslümanların kalplerine kin ve kıskançlık sokmaz:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İhlâsla amel etmek, 2. Emir sahiplerine (yöneticilere) nasihatte bulunmak, 3. (Eshâb-ı kirâm'ın ve Müctehidlerin yolunda olan) Müslümanların cemaatine/âlimlere uymak ki, onlar, dua ederlerse, umulur o dualar, kabul olur ve onları arkalarından kuşatır (rahmet-i ilâhiyye iner)³. <p>1) Ahmed, Müsned, M. Ensâr [22399]; 2) Ahmed, Müsned, M. Basriyyîn [19774]; 3) Dârimî, Mukaddime, 24 [233].</p>	<p>وَاعْلَمُوا أَنَّ الْقُلُوبَ لَا تَغْلُ عَلَى ثَلَاثٍ إِخْلَاصِ الْعَمَلِ لِلَّهِ ، وَمُنَاصَحَةِ أَوْلِي الْأَمْرِ ، وَعَلَى لُزُومِ جَمَاعَةِ الْمُسْلِمِينَ ، فَإِنَّ دَعْوَتَهُمْ تُحِيطُ مِنْ وَرَائِهِمْ</p>

DÖRT ŞEYİ SAKIN YAPMAYIN

<p>Dört şeye çok dikkat edin:</p> <p>Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayın.</p> <p>Allah'ın haram kıldığı hiçbir nefsi öldürmeyin.</p> <p>Hırsızlık etmeyin. Zina etmeyin¹.</p> <p>1) Ahmed, Müsned, M. Kûfiyyîn [18219].</p>	<p>إِنَّمَا هُنَّ أَرْبَعٌ لَا تُشْرِكُوا بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا تَسْرِقُوا وَلَا تَزْنُوا.</p>
--	---

İSLAM, KAN DAVASINI KALDIRMIŞTIR

<p>Ey İnsanlar !</p> <p>İyi biliniz ki, Câhiliyye devrine ait her çeşit çirkin âdet (ve uygulama), Kıyamet'e kadar ayaklarımın altındadır.</p>	<p>أَيُّهَا النَّاسُ!</p> <p>أَلَا وَإِنَّ كُلَّ دَمٍ وَمَالٍ وَمَأْتِرَةٍ كَانَتْ فِي الْجَاهِلِيَّةِ تَحْتَ قَدَمِي هَذِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ</p>
<p>Buna göre, Câhiliyye devrinin bütün kan davaları kaldırılmıştır, hükümsüzdür. Kaldırdığım ilk kan davası da - bize ait kan davalarından - Abdulmuttalib'in torunu Râbia'nin (Hâris'in) kan davasıdır. Hâris, Leys oğullarında süt emzirmekte iken Hüzeyl tarafından öldürülmüştü¹.</p> <p>1) Ahmed, Müsned, M. Basriyyîn [19774].</p>	<p>وَإِنَّ أَوَّلَ دَمٍ يُوضَعُ دَمُ رَبِيعَةَ بْنِ الْحَارِثِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ كَانَ مُسْتَرَضِعًا فِي بَنِي لَيْثٍ فَقَتَلَتْهُ هُذَيْلٌ</p>

İSLAM, FAİZCİLİĞİ YASAKLAMISHTIR

<p>Her türlü riba (tefecilik/faizcilik) kaldırılmıştır. Şüphesiz bu, yüce Allah'ın hükmüdür. İlk kaldırdığım faiz, Abdulmuttalib'in oğlu Abbâs'ın faizidir.</p>	<p>أَلَا وَإِنَّ كُلَّ رَبًّا كَانَ فِي الْجَاهِلِيَّةِ مَوْضُوعٌ وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَضَى أَنْ أَوَّلَ رَبًّا يُوضَعُ رَبًّا الْعَبَّاسِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ</p>
<p>Ancak ana paranız size aittir, sizin hakkınızdır. Bundan dolayı ne fazla isteyip borçlulara zulmediniz, ne de hakkınızdaki alıp mazlum duruma düşününüz¹!</p> <p>1) Ahmed, Müsned, M. Basriyyîn [19774].</p>	<p>لَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ</p>

CEZADA ŞAHSİLİK İLKESİ

Dikkat edin! Her suç sahibi, kendi suçundan ancak kendisi sorumludur.

Dikkat edin! Hiçbir câninin işlediği suçun cezasını evlâdı çekmez. Hiç bir çocuğun suçundan da babası sorumlu tutulamaz¹.

1) Tirmizî, Fiten 2 [2312].

أَلَا لَا يَجْنِي جَانٍ إِلَّا عَلَى نَفْسِهِ
أَلَا لَا يَجْنِي جَانٍ عَلَى وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ
عَلَى وَالِدِهِ

ŞEYTANÎ DÜZENİN YIKILIŞI

Ey İnsanlar!

Dikkat edin, bugün **şeytan** (ve İslam'a karşı her münkir), kesin olarak topraklarınızda kendisine tapılmaktan (batıla dönmekten), temelli olarak ümidini kesmiştir. (Çünkü hak olan **İslam geldi**, batıl zâil oldu. Batıl olan Câhiliyye sistemi yürürlükten kaldırılmıştır.)

Fakat siz, bu kaldırdığım şeyler dışında, küçük gördüğünüz işlerde o **şeytana uyarsanız** (İslam'a aykırı işler yaparsanız), onu sevindirmiş olacaksınız¹. (Bu da sizin zararınıza olacaktır.)

1) Tirmizî, Fiten 2 [2312]; Ahmed, Müsned, M. Basriyyîn [19774].

أَيُّهَا النَّاسُ!
أَلَا وَإِنَّ الشَّيْطَانَ قَدْ آيَسَ مِنْ أَنْ يُعْبَدَ
فِي بِلَادِكُمْ هَذِهِ أَبَدًا
وَلَكِنْ سَتَكُونُ لَهُ طَاعَةٌ فِيمَا تَحْتَقِرُونَ
مِنْ أَعْمَالِكُمْ فَسَيَرْضَى بِهِ

GÖK BİLİMİNE DİKKAT!

Ey İnsanlar!

Şüphe yok ki, **zaman**, Allah'ın gökleri ve yeri yarattığı günkü haline dönmüştür¹. (Bir

أَيُّهَا النَّاسُ!

<p>zamanlar Müşrikler, ayların yerlerini değiştirmişti. Şu anda aylar da günler de doğru yerindedir.)</p>	<p>أَلَا إِنَّ الزَّمَانَ قَدْ اسْتَدَارَ كَهَيْئَتِهِ يَوْمَ خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ</p>
<p>Allah katında, sene, on iki aydır². Bunlardan dördü, haram aylardır ki, üçü, birbiri ardınca gelir: Zilka'de, Zilhicce ve Muharrem.</p>	<p>السَّنَةُ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمٌ ثَلَاثٌ مَتَوَالِيَاتٌ ذُو الْقَعْدَةِ وَذُو الْحِجَّةِ وَالْمُحَرَّمِ</p>
<p>Bir de <i>Cumâd (e'l-âhire)</i> ile <i>Şa'ban</i> arasındaki Mudar'ın ayı Receb'tir³. İşte bu, Allah'ın dosdoğru dinidir. Öyleyse o aylarda kendinize zulmetmeyin⁴. 1) Ahmed, Müsned, M. Basriyyîn [19774]. 2) Tevbe,36; 3) Ahmed, Müsned, aynı yer; 4) Tevbe,36.</p>	<p>وَرَجَبُ مُضَرَ الَّذِي بَيْنَ جُمَادَى وَشَعْبَانَ. إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ (التوبة: ٣٦)</p>

KADIN HAKLARI VE AİLE MAHREMİYETİ

<p>Ey İnsanlar! Kadınların hakkında Allah'tan korkunuz. Onlar sizin mahremiyetine emanet edilmiş kişilerdir.</p>	<p>أَيُّهَا النَّاسُ! فَاتَّقُوا اللَّهَ فِي النِّسَاءِ فَإِنَّهُنَّ عِنْدَكُمْ عَوَانٌ لَا يَمْلِكْنَ لِأَنْفُسِهِنَّ شَيْئًا</p>
<p>Dikkat edin ki, sizin kadınlarınız üzerinde hakkınız vardır. Onların da sizin üzerinizde hakları vardır.</p>	<p>أَلَا إِنَّ لَكُمْ عَلَى نِسَائِكُمْ حَقًّا وَلِنِسَائِكُمْ عَلَيْكُمْ حَقًّا</p>

<p>Sizin kadınlar üzerindeki hakınız; aile mahremiyetinizi, hiçbir kimseye çiğnetmemeleri ve hoşlanmadığınız bir kimseyi izniniz olmadıkça aile yuvanıza sokmamalarıdır.</p>	<p>فَأَمَّا حَقُّكُمْ عَلَى نِسَائِكُمْ أَلَّا يُوطِئَنَّ فُرُشَكُمْ مَنْ تَكَرَّهُونَ وَلَا يَأْذَنَنَّ فِي بُيُوتِكُمْ لِمَنْ تَكَرَّهُونَ</p>
<p>Eğer onlar bunun aksini yaparlarsa, nasihat edin, (sonra) odalarınızı ayırın, (bundan da sonuç alamazsanız) zarar vermeden onları uyarın. Fakat söz dinler ve hakka uyarlarsa, bahaneler arayarak sakın onlara sıkıntı vermeyiniz¹.</p>	<p>فَإِنْ فَعَلْنَ - فَعِظُوهُنَّ - فَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ ضَرْبًا غَيْرَ مُبْرِحٍ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا</p>
<p>Dikkat edin! Kadınların da sizin üzerinizdeki hakları, meşru bir şekilde (yörenin âdet ve göreneklerine göre) her türlü yiyecek, giyecek (ve mesken) ihtiyacını güzelce sağlamanızdır.</p> <p>Çünkü siz onları, ancak Allah'ın bir emaneti olarak aldınız ve onları Allah adına söz vererek helâl edindiniz².</p>	<p>أَلَّا وَحَقُّهُنَّ عَلَيْكُمْ أَنْ تُحْسِنُوا إِلَيْهِنَّ فِي كِسْوَتِهِنَّ وَطَعَامِهِنَّ - بِالْمَعْرُوفِ - فَإِنَّكُمْ أَخَذْتُمُوهُنَّ بِأَمَانٍ مِنَ اللَّهِ وَاسْتَحَلَلْتُمْ فُرُوجَهُنَّ بِكَلِمَةِ اللَّهِ</p>
<p>Kadınlar hakkında size, hayırlı olmanızı, onlara iyi davranmanızı tavsiye ederim.</p> <p>Dikkat edin, tebliğ ettim mi³? (Üç kere)</p> <p>1) Ahmed, Müsned, M. Basriyyîn [19774]; Müslim, hacc 19 [3009]; 2) Ahmed, Müsned, M. Basriyyîn, aynı yer; 3) Ahmed, Müsned, M. Basriyyîn, aynı yer; Tirmizî, Radâ 11 [1196].</p>	<p>أَلَّا وَاسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ خَيْرًا أَلَّا هَلْ بَلَّغْتُ أَلَّا هَلْ بَلَّغْتُ أَلَّا هَلْ بَلَّغْتُ</p>

İSLAM'DA ÖNEMLİ KAVRAMLAR

<p>Size haber vereyim mi?</p> <p>Mü'min, insanların canları ve malları konusunda emin oldukları kişidir.</p> <p>Müslüman, insanların elinden ve dilinden rahatsız olmadıkları kimsedir.</p> <p>Mücahid, Allah'a itaatte nefsiyle mücadele edendir.</p> <p>Muhacir ise, hata ve günahlardan uzaklaşandır¹.</p> <p>1) Ahmed, Müsned, M. Ensâr [22833].</p>	<p>أَلَا أَخْبِرُكُمْ بِالْمُؤْمِنِ مَنْ أَمِنَهُ النَّاسُ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَالْمُسْلِمِ مَنْ سَلِمَ النَّاسُ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ وَالْمُجَاهِدِ مَنْ جَاهَدَ نَفْسَهُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ وَالْمُهَاجِرِ مَنْ هَجَرَ الْخَطَايَا وَالذُّنُوبَ.</p>
--	--

ALİMLERİN DEĞERİ

<p>Ey İnsanlar!</p> <p>İlim ölmeden ve gitmeden önce, onu (âlimlerden ve ehil olanlardan) alınız (öğreniniz).</p> <p>Dikkat edin! İlmin gitmesi demek, onu taşıyanların (âlimlerin) gitmesi (vefat etme)sidir¹. (Üç kere)</p> <p>1) Ahmed, Müsned, M. Ensâr [21259].</p>	<p>أَيُّهَا النَّاسُ! خُذُوا مِنَ الْعِلْمِ قَبْلَ أَنْ يُقْبَضَ الْعِلْمُ وَقَبْلَ أَنْ يُرْفَعَ الْعِلْمُ يَا نَبِيَّ اللَّهِ كَيْفَ يُرْفَعُ الْعِلْمُ مِنَّا أَلَا وَإِنَّ مِنْ ذَهَابِ الْعِلْمِ أَنْ يَذْهَبَ حَمَلَتُهُ ثَلَاثَ مَرَارٍ.</p>
--	---

İSLAM'DA TEMEL İKİ KAYNAK

<p>Ey İnsanlar!</p> <p>Ben size öyle bir emanet bırakıyorum ki, ona sımsıkı sarıldıkça, yolunuzu asla</p>	<p>أَيُّهَا النَّاسُ!</p>
---	---------------------------

şaşırmazsınız. O, Allah'ın **kitabı**¹ (Kur'ân-ı kerim) ve Peygamberinin **sünneti**².

1) Müslim, Hacc 19 [3009]; **2)** Muvatta', Kader [2640].

وَقَدْ تَرَكْتُ فِيكُمْ مَا لَنْ تَضِلُّوا بَعْدَهُ إِنَّ
اِعْتَصَمْتُمْ بِهِ كِتَابَ اللَّهِ وَسُنَّةَ نَبِيِّهِ

KARDEŞLİK HUKUKU

Ey İnsanlar!

Sözümü iyi dinleyiniz ve aklınızda iyi tutunuz.

Müslüman Müslümanın kardeşidir.
Böylece bütün **Müslümanlar kardeştir**

Din kardeşinize ait olan bir mal, gönül rızası ile olmadıkça, başkası için helâl olmaz¹.

1) Tirmizî, Tefsir 10 [3367]; Müstedrek, İlim [318].

أَيُّهَا النَّاسُ!

أَلَا إِنَّ الْمُسْلِمَ أَخُو الْمُسْلِمِ

فَلَيْسَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ إِلَّا مَا

أَحَلَّ مِنْ نَفْسِهِ

İSLAM'DAN DÖNMEYİN

Aklınızı başınıza alın ve dikkat edin!

Benden sonra (İslam'ı yanlış yorumlayan ve İslam'ın küfür olarak açıkladığı **dinlere** ve inanışlara meyleden) **kâfirler** olarak (İslam'dan) dönüp birbirinizin boynunu vurmayın (ve kendinizi cehenneme atmayın).

Dikkat edin, tebliğ ettim mi¹?

1) Buhârî, Megâzî 79 [4447].

وَيَلِكُمْ - أَوْ وَيَحْكُم - انظُرُوا

لَا تَرْجِعُوا بَعْدِي كُفَّارًا، يَضْرِبُ بَعْضُكُمْ

رِقَابَ بَعْضٍ آلَا هَلْ بَلَّغْتُ؟

ALLAH YOLUNDA CİHAD EDİN

<p>Gündüzün sonunda bir müddet Allah yolunda (İslam'ın yayılması için) çalışmak, dünya ve dünyanın içindikilerden daha hayırlıdır.</p>	<p>وَقَالَ فِيمَا يَقُولُ رَوْحَةً فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْهَا</p>
<p>Aynı şekilde gündüzün evvelinde bir müddet Allah yolunda (insanların hakka kavuşması ve kurtuluşa ermesi için) çalışmak, dünya ve dünyanın içindikilerden daha hayırlıdır¹. 1) Ahmed, Müsned, M. Şâmiyyîn [16877].</p>	<p>وَ عَدْوَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْهَا</p>

IRK VE RENK AYIRIMI YAPMAYIN

<p>Ey İnsanlar!</p> <p>Rabbiniz bir, babanız da birdir¹; hepiniz, Âdem'in soyundansınız. Âdem ise, topraktandır. (Bu durumda kibir ve gurura kapılarak, insanları, hor ve hakir görmeyin.)</p>	<p>أَيُّهَا النَّاسُ! أَلَا إِنَّ رَبَّكُمْ وَاحِدٌ وَإِنَّ أَبَاكُمْ وَاحِدٌ كُلُّكُمْ لِآدَمَ وَآدَمٌ مِنْ تُرَابٍ</p>
<p>Allah katında sizin en şerefliiniz, en takva sahibi olanınız, (Allah'ın emirlerini en çok yerine getiren, yasaklarından da en çok korkanınızdır)².</p>	<p>أَكْرَمُكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اتِّقَاكُمْ</p>
<p>Dikkat edin! Arab'ın Arap olmayana, Arap olmayanın Arab'a; beyazın siyaha, siyahın beyaza bir üstünlüğü yoktur. Şeref ve üstünlük, ancak takva/Allah'tan çok korkma (O'nun emir ve yasaklarına riayet) ileldir.</p> <p>Tebliğ ettim mi³?</p> <p>1) Ahmed, Müsned, M. Ensâr [22391]; 2) İkdü'l-Ferîd, K. el-Vâsita; 3) Ahmed, Müsned, M. Ensâr [22391].</p>	<p>أَلَا لَا فَضْلَ لِعَرَبِيٍّ عَلَى أَعْجَمِيٍّ وَلَا لِعَجْمِيٍّ عَلَى عَرَبِيٍّ وَلَا لِأَحْمَرَ عَلَى أَسْوَدَ وَلَا أَسْوَدَ عَلَى أَحْمَرَ إِلَّا بِالتَّقْوَى أَبْلَغْتُ</p>

İSLAM'I İNSANLARA ULAŞTIRIN

<p>Burada bulunanlar, burada bulunmayanlara (bu söylediklerimi,) tebliğ etsin (bildirsinler). Belki ulaştırılan kişi, dinleyenden daha anlayışlı olabilir¹.</p> <p>1) Buhârî, İlim 9 [67].</p>	<p>أَلَا لِيُبَلِّغَ الشَّاهِدُ مِنْكُمْ الْغَائِبَ فَإِنَّ الشَّاهِدَ عَسَى أَنْ يُبَلِّغَ مَنْ هُوَ أَوْعَى لَهُ مِنْهُ</p>
---	---

ŞAHIS VE AİLE HUKUKU

<p>Ey İnsanlar!</p> <p>Kadın kocasının malından onun izni olmadan bir şey veremez. Evdeki yemek bile olsa.</p>	<p>أَيُّهَا النَّاسُ! لَا تُنْفِقُ امْرَأَةٌ مِنْ بَيْتِ زَوْجِهَا إِلَّا بِإِذْنِ زَوْجِهَا</p>
<p>Ödünç alınan şey, geri verilmelidir. Menfaatlenmesi için verilen mal veya arazi, iade edilmelidir. Borç ödenmesi gerekir. Kefil, kefaleti karşılığında borçludur.</p>	<p>الْعَارِيَةُ مُؤَدَّاةٌ وَالْمِنْحَةُ مَرْدُودَةٌ وَالذَّيْنُ مَقْضِيٌّ وَالزَّرْعِيمُ غَارِمٌ</p>
<p>Şüphe yok ki, Allah, her hak sâhibine hakkını (Kur'ân-ı kerim'de) vermiştir (açıklamıştır).</p> <p>Vârise, vasiyete gerek yoktur¹.</p> <p>1) Tirmizî, Vesâya 5 [2266].</p>	<p>إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَعْطَى كُلَّ ذِي حَقٍّ حَقَّهُ فَلَا وَصِيَّةَ لِرِوَاثٍ</p>

SOY HUKUKU

<p>Çocuk, kimin döşeğinde doğmuşsa (sulbünden ise), ona âittir.</p>	<p>الْوَلَدُ لِلْفِرَاشِ</p>
<p>Zina eden için (suçunun karşılığı olarak) mahrumiyet (dinin açıkladığı ceza) vardır. (Ahiret'te) onların hesabı (cezası ise), Allah'a aittir.</p>	<p>وَلِلْعَاهِرِ الْحَجَرُ وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ</p>

Babasını reddedip **soyunu inkâr eden** veya kendisini efendisinden başkasına nispet eden kişi, Kıyamet gününe kadar, kesilmeksizin Allah'ın (gazabına, meleklerin ve bütün Müslümanların) lânetine uğrasın¹!

1) Tirmizî, Vesâya 5 [2266].

وَمَنْ ادَّعَىٰ إِلَىٰ غَيْرِ أَبِيهِ أَوْ انْتَمَىٰ إِلَىٰ
غَيْرِ مَوَالِيهِ فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ التَّابِعَةُ إِلَىٰ يَوْمِ
الْقِيَامَةِ

HİZMETÇİLERİN HUKUKU

<p>Ey İnsanlar!</p> <p>Kölelerinize (hizmetinizde ve emrinizde olanlara) karşı iyi davranınız.</p>	<p>أَيُّهَا النَّاسُ!</p> <p>أَرْقَاءَكُمْ أَرْقَاءَكُمْ أَرْقَاءَكُمْ</p>
<p>Kölelerinize (hizmetinizde ve emrinizde olanlara) iyi bakınız. Onlara da yediğinizden yedirmeğe, giydiğinizden giydirmeye çalışınız.</p>	<p>أَطْعِمُوهُمْ مِمَّا تَأْكُلُونَ وَاكْسُوهُمْ مِمَّا تَلْبَسُونَ</p>
<p>Eğer affedemeyeceğiniz bir suç işlerlerse, kendilerini bırakın, onlara izin veriniz. Fakat (onlara, güçsüzdürler diye) asla eziyet ve işkence yapmayınız¹.</p> <p>1) Ahmed, Müsned, M. Medeniyyîn [15813].</p>	<p>فَإِنْ جَاءُوا بِذَنْبٍ لَا تُرِيدُونَ أَنْ تَغْفِرُوهُ فَبِيعُوا عِبَادَ اللَّهِ وَلَا تُعَذِّبُوهُمْ</p>

YÖNETİCİLERE İTÂAT

<p>Ey İnsanlar!</p> <p>Sizin başınıza burnu ve kulağı kesik Habeşî biri âmir/yönetici olarak gelse, Allah'ın Kitab'ına uyduğu (ve sizin İslam'a uymanıza engel olmadığı) müddetçe, onu dinleyiniz ve ona itaat ediniz¹.</p> <p>1) Müslim, Hac 51 [3198].</p>	<p>أَيُّهَا النَّاسُ!</p> <p>إِنَّ أَمْرَ عَلَيْكُمْ عَبْدٌ مُجَدَّعٌ - حَبَشِيٌّ - أَسْوَدٌ يَقُودُكُمْ بِكِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى فَاسْمَعُوا لَهُ وَاطِيعُوا</p>
--	--

HERKES SORUMLU

<p>Yarın (Ahirette) beni sizden soracaklar. Benim hakkımda ne söyleyeceksiniz?</p> <p><i>(Risâletimi/Peygamber olarak bana bildirilenleri tebliğ ettim mi? Görevimi yaptım mı?)</i></p> <p>Ashâb-ı kiram, bu soruya hep bir ağızdan, "Evet! Yemin ederiz, tebliğ ettin." dediler. Vâdi, bu sözlerle yankılandı.</p> <p>Allah'ın Resûlü parmağını havaya kaldırarak, üç kere:)</p> <p>Şâhid ol, Ya Rabbî! Şâhid ol, Ya Rabbî! Şâhid ol, Ya Rabbî!¹ Buyurdu.</p> <p>1) Müslim, Hac 51 [3198]; Ahmed, Müsned, M. Kabâil [26009]; Ebû Dâvûd, Hacc/Menâsik 57 [1907].</p>	<p>وَأَنْتُمْ مَسْئُولُونَ عَنِّي فَمَا أَنْتُمْ قَائِلُونَ .</p> <p>قَالُوا نَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ بَلَّغْتَ وَأَدَّيْتَ وَنَصَّحْتَ</p> <p>ثُمَّ قَالَ بِأُضْبِعِهِ السَّبَابَةَ يَرْفَعُهَا إِلَى السَّمَاءِ وَيَنْكِبُهَا إِلَى النَّاسِ اللَّهُمَّ اشْهَدِ اللَّهُمَّ اشْهَدِ اللَّهُمَّ اشْهَدِ</p>
---	--

Not: Hazırlayan: Dr. C. Ahmed Akışık.

Kaynak: <http://islamilmileri.com>

Veda Hutbesi, Hicret'in 10. senesinde, 9/10 Zilhicce'de (6/7 Mart 632) **Arafat** ve **Mina**'da okunmuştur.

Türkçe PDF'si için tıklayın: <http://islamilmileri.com/AnaSayfa/35/012.htm>

Arapça PDF'si için tıklayın: <http://islamilmileri.com/AnaSayfa/35/012.htm>